

Ústavu pro dějiny umění Filosofické fakulty Karlovy university v Praze -
opponentský posudek na disertační práci Mgr. Marcela Fišera „Výtvarná
symposia v šedesátých letech“

Kandidát si vhodně zvolil téma, které si již dlouho žádalo souhrnné zpracování. Týká se časem vymezeného období dějin umění v 60. letech 20. století, kdy se zrodilo a rozvinulo hnutí uměleckých symposií. Počínaje sochařským v rakouském Sankt Margarethen nalezlo úrodnou půdu v Evropě a vyvolalo ohlas v Izraeli, na severoamerickém kontinentu i Japonsku. Z hlediska umělecko-historické metodiky rozebírá autor úvodem vnější předpoklady hnutí, aby se mohl obrátit k jeho tvůrčímu přínosu: konfrontaci individuální tvorby ve společném místě (s ohledem na okolní přírodu), idejím symposií a jejich významu v poválečném umění, ozvěně na mezinárodním poli i publikované literatuře k tématu. Oprávněně odkazuje k iniciativě rakouského sochaře Karl Prantla (povzbuzeného antickou inspirací) a k organizačním zásluhám Friedricha Chagana kromě dalších. Teoreticky zaměřené úvodní kapitoly otevírají prostor ke katalogu mezinárodních výtvarných symposií v průběhu let 1959 až 1971, která překročila výchozí zaměření na sochařství pozorností k dalším výtvarným disciplinám. Ve srovnání s jejich rozšířením ve světě se text podrobně zabývá symposií v Československu, jež sehrálo v celém hnutí do viditelné míry zásadní úlohu, jistě též díky liberalizaci na kulturním poli. O její násilný zánik se postarala změna zdejších politických podmínek a provádění tzv. normalizace, zatímco ve světě ustoupilo původní nadšení účastníků a organizátorů tlakům uměleckého trhu a ekonomickým předpokladům. Možná se mohl autor v závěrečné stati zmínit o pokusech o obnovu hnutí po roce 1990 nejen u nás, avšak též ve světě (např. v Číně, kde se uplatnili M. Chlupáč či K. Gebauer a jiní).

Předností předložené práce je systematická zkoumání předmětu, jež dovoluje kritický náhled na konání i výsledky symposií. Za jejich východisko je právem pokládán souběh s keramickými symposií, které uvedl v život Kurt

Ohnesorg, v nichž pokračovala symposia v Bechyni. Cenným přínosek je soupis mezinárodních výtvarných symposií v pozornosti k motivaci odlišnými sochařskými materiály či malbou a grafikou. I když hlavní oblastí jejich realizace bylo vedle Rakouska a Německa Československa a Jugoslávie, autor objevně vypisuje i osudy hnutí v Polsku i na severoamerickém kontinentu. Pokud lze na některých místech vyčítat textu žurnalistické obraty, je – s přihlédnutím k rozptýleným a často jen informativním pramenům – obsah práce Marcela Fišera přesvědčivý jako první záslužné a souhrnné zpracování dané tematiky. Její předností je vědecká analýza hnutí v daném časovém období a kritický přístup k hodnocení symposií ve smyslu jejich tvůrčího přínosu v dějinách umění 20. věku. Z tohoto hlediska doporučuji, aby se předložená disertační práce stala podkladem ke zhodnocení vědecké připravenosti kandidáta.

Doc.PhDr.Jiří Šetlík, CSc

Praha, 2011-12-04